

Tiedonlouhinta hiirien ja rottien geeniekspressiodatasta

Tiedonlouhinta 2013

Antti Kurronen ja Irene Pöllänen

Data: Rotat

- Ekspressiodataa, joissa geenien suhteellisten ilmenemisten tasoja*
- ~ 30 000 riviä -> ~ 1 rivi / geeni

ZL_E18_SD_1_150405 - linear (x3)

–18 päivän alkio

ZL_neo_SD_1_080405 - linear (x3)

-vastasyntynyt

ZL_d10-rat-heart_#3_130407 - linear (x3)

–10 päivän vanha

ZL_adult_SD_1_110505 - linear (x3)

–nuori aikuinen 3kk

ZL_adult_WS_1_100605 - linear (x3)

–nuori aikuinen, eri kantaa (Wistar, muut Sprague-Dawley)

ZL_old_WS_1_100605 - linear (x3)

–vanha Wistar 24kk

*(Kustakin rotasta kolme replikaattia)

Data:Hiiret

- Ekspressiodataa, joissa geenien suhteellisten ilmenemisten tasoja
- ~ 25 000 riviä -> ~ 1 rivi / geeni

JP_control_1_050511_(MoGene-1_0-st-v1) - linear (x3)

–Kontrolli villityypin hiiri

JP_mutant_1_050511_(MoGene-1_0-st-v1) - linear (x3)

–Twinkle-transgeeninen hiiri

JP_S1_SOD het_210512_(MoGene-1_0-st-v1) - linear (x3)

–SOD2 heterotsygootti poistogeeninen

JP_ST1_SOD_het_Tw_pos_251012_wdh_(MoGene-1_0-st-v1) - linear (x3)

– SOD2 heterotsygootti poistogeeninen x Twinkle-transgeeni risteymä

*(Kustakin hiirestä kolme replikaattia)

Tiedonlouhinta tavoitteita:

Geenien ekspression voimistuminen ja pienentyminen geeniontologialuokittain

- Tietyissä biologisissa prosesseissa (Biological Process)
  - Molekulaarisissa toiminnoissa (Molecular Function)
  - Solun osissa (Cellular Component)
- > Samankaltaisuudet ekspressiotasojen muutoksissa hiirillä ja rotilla?

Esim. Proteolyysi on yksi biologisen prosessin luokka, johon kuuluvat geenit hajoittavat proteiineja

Hiiren ja rotan ekspressiotasojen vertailu uusilla muuttujilla

- Vaikuttaako hiirien mutaatiot geenien ekspressiotasoihin samalla tavoin kuin rotilla vanheneminen

Toteutus

Datan esikäsittelyyn

- R + omia funktioita
- Excel + VBA skriptejä
- Gnumeric

Tilastolliseen analysointiin

- Kingfisher
- Jokin rinnakkainen menetelmä (R tai Matlab)

Datan esikäsittely:

Poistetaan

- Datarivit, joista puuttuu geenitiedot
- Identtiset rivit (poistetaan kopiot)

Yhdistetään

- Datarivit, jotka ovat saman geenin tuloksia
-> valitaan arvot, joilla hajonta pientä

Muuttujat

Luodaan ryhmien välisiä eroja kuvaavia muuttujia

Datan esikäsittely:

Normalisointi

- Lowessin menetelmällä

Numeerisille arvoille log₂ -muunnos

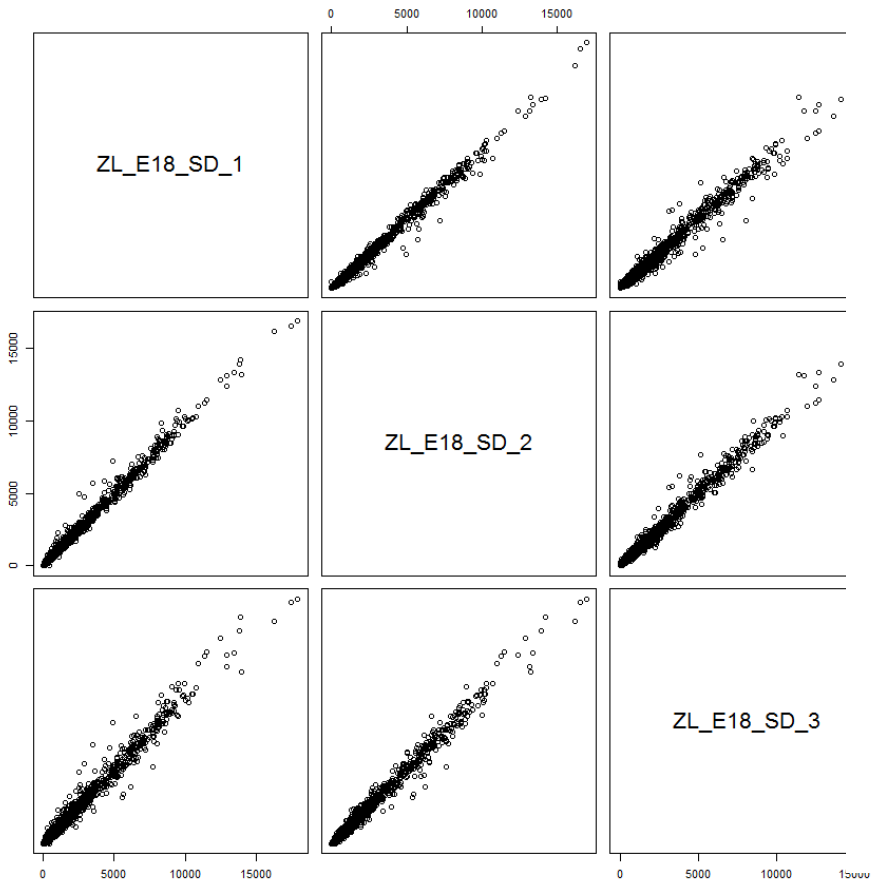
-> mukavemman näköinen data

Korkeimman 5% poisto – tarvitaanko

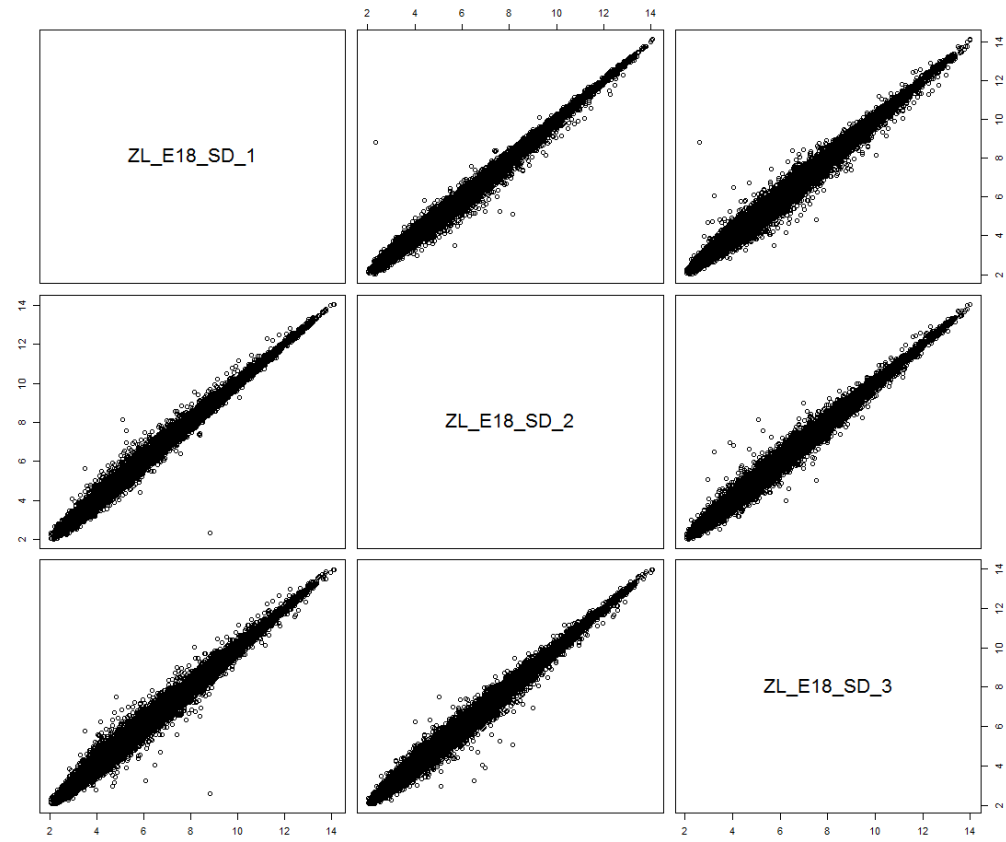
-laitteiston aiheuttamaa virhettä?

Datan esikäsittely:

Rat original data: ZL_E18_SD

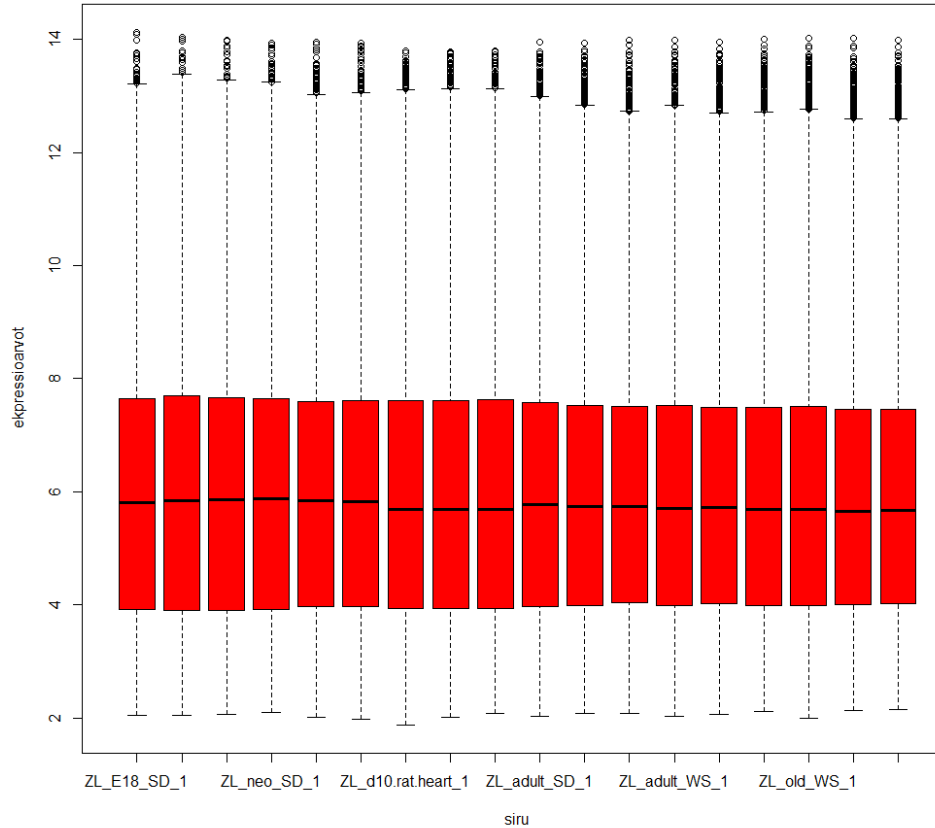

rat log2 transformed data: ZL_E18_SD

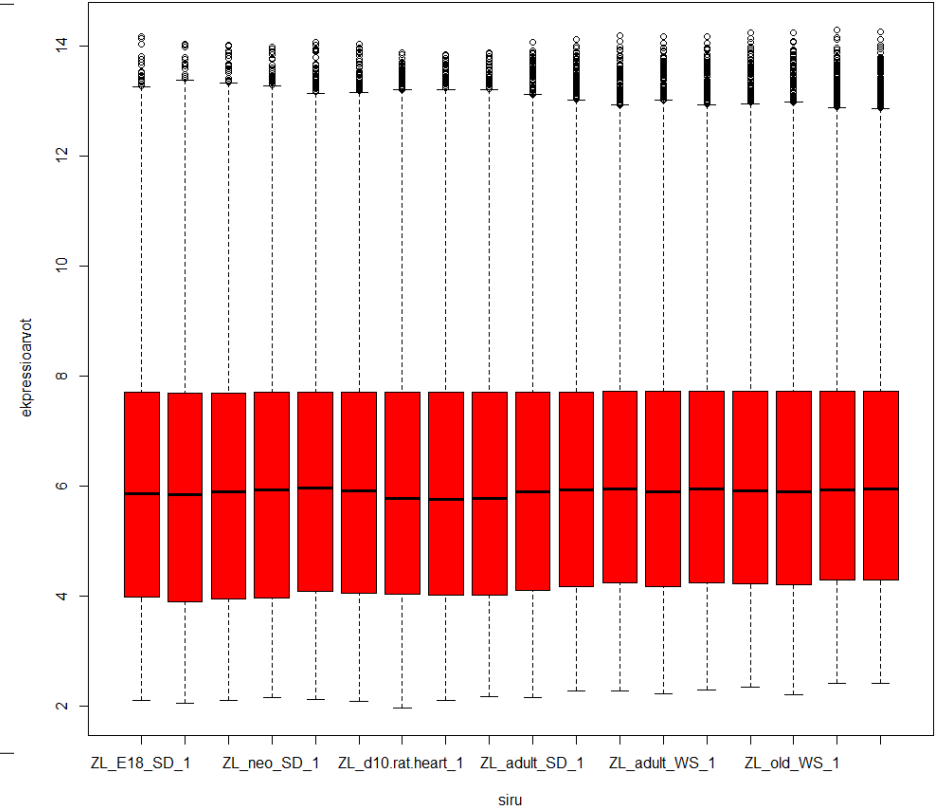

Datan esikäsittely: Normalisointi?

Boxplot: log2 transformed data

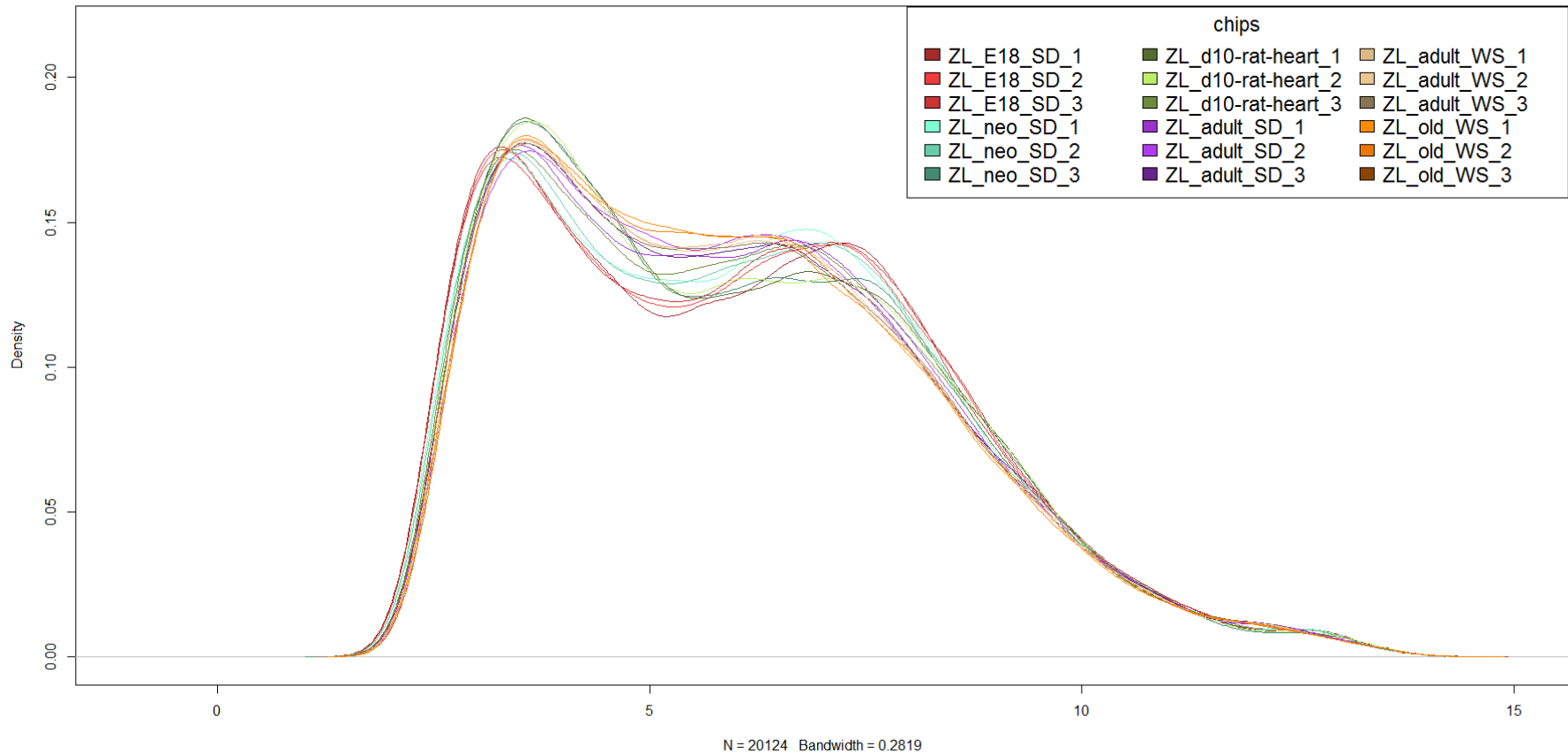

Boxplot: log2 transformed normalized data

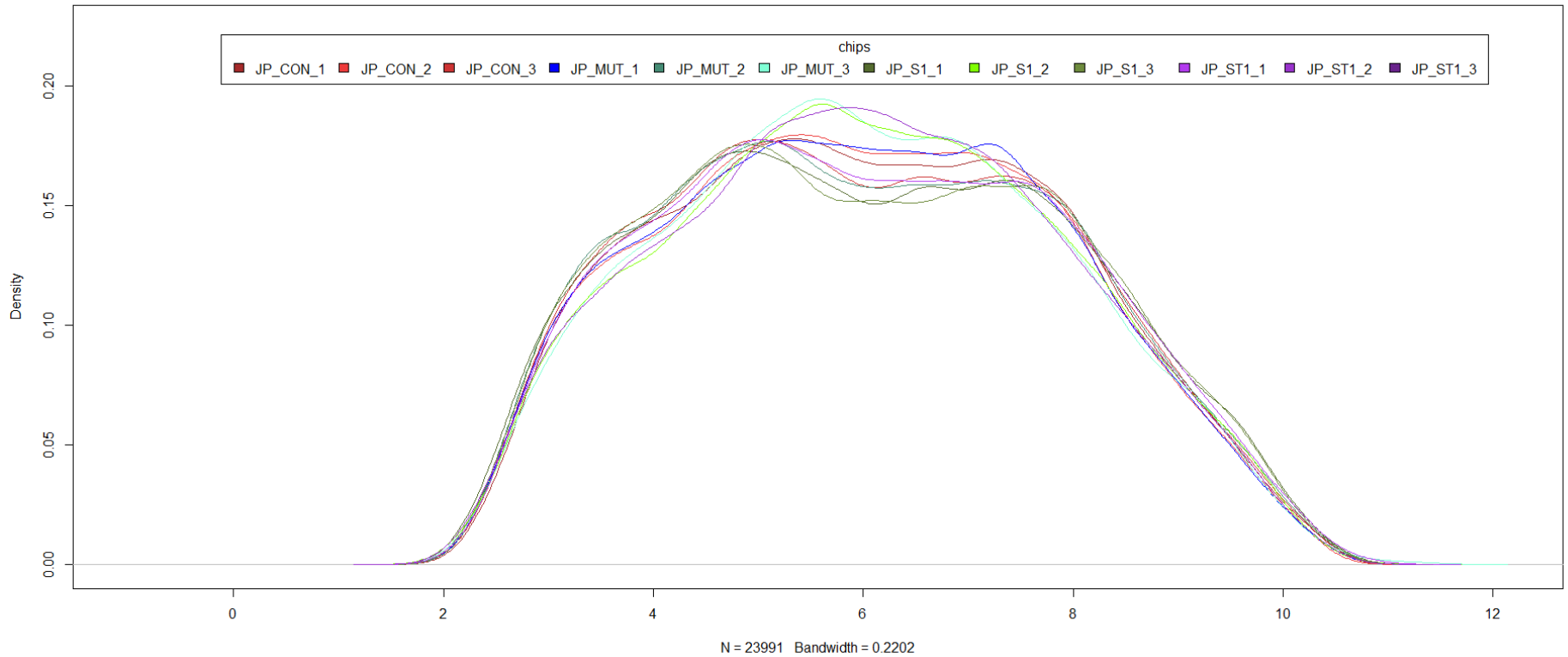
Datan esikäsittely: jakauma

Density: Rat log2 transformed data

Datan esikäsittely: jakauma

Density: Mouse log2 transformed data (normalized)

Alustavia tuloksia

Tilastolliset analyysit vasta alkaaneet

- Esitarkasteltu dataa, jota ei ole täysin esiprosessoitu
- GO-luokkien ja ekspressiotasojen välisiä korrelaatioita ei vielä todettu hiiridatalla (Kingfisher ohjelmalla)

Loppupäätelmät

- Työläintä oli ymmärtää itse ongelmaa samalla tavalla muiden kanssa
- Datassa oli paljon esikäsiteltävää
- Data on hyvää -> kaikki replikaatit saadaan valittua analyysiin.
- Myöhään löydetyt hiiren datassa olevat identtiset rivikopiot viivästyttivät analyysia